

Avsnitt 39: Distansundervisning enligt eleverna - Elin

INFORÖST: Vi på Specialpedagogiska skolmyndigheten arbetar för att alla barn, elever och vuxenstudenter oavsett funktionsförmåga ska nå målen för sin utbildning. I podden förklarar, fördjupar och diskuterar vi specialpedagogik och ger goda råd till dig som arbetar i eller har barn som går i förskolan och skolan.

ERIKA: Välkommen till podden Lika Värde. I några samtal i den här podden som vi spelar in så har vi pratat mycket om hur den här vårterminen med distansundervisning, som har varit på grund av coronapandemin, har varit. Och vi har i de här samtalen pratat med elever i gymnasieskolan som har då fått den här undervisningen på distans och det finns många olika perspektiv och det är också många erfarenheter och tankar som eleverna har lyft om hur det har varit att få sin undervisning på distans. Och vi vill ta med oss de här erfarenheterna in i skolans verksamhet framåt om vad som har varit bra, och vad som faktiskt har varit dåligt och vad man ser att man kan lära sig av den här perioden av undervisning på distans, både skolan som verksamhet, men också de som undervisar och även eleverna. Och jag som leder det här samtalet heter Erika Bergman och jobbar på Specialpedagogiska skolmyndigheten, och i dag har jag med mig Elin Lilja, som har avslutat andra året på samhällsprogrammet med inriktning beteendevetenskap. Och du går på en gymnasieskola i Stockholm, och när vi har stämt av inför det här samtalet, Elin, så berättade du att för dig som har dyslexi så har det också funnits fördelar med

2020-08-28

den här perioden av distansundervisning, och det kommer du också berätta mer om. Så varmt välkommen till samtalet.

ELIN: Ja, tack.

ERIKA: Men hur tyckte du det var då när ni gick över till distansundervisning? Vad var din reaktion när det här beskedet kom?

ELIN: Jag vart lite förvånad, för att med allting som hände, så man visste inte riktigt vad som skulle hända. Och det visste inte lärarna eller eleverna eller riktigt någon. Så när vi fick reda på det här att vi skulle vara hemma så var det väldigt oklart för min del, för jag fattade inte riktigt vad det innebär att gå i skolan hemma. Och ja, jag bara tog det som det var, att jag var redo på något nytt. Och det var väldigt förvånande.

ERIKA: Mm, just det. Så du hade ett öppet sinne, tänkte hur kommer det här bli?

ELIN: Mm, precis.

ERIKA: Just det. Men hur tyckte du att då skolan löste den här övergången? Funkade det bra eller dåligt tyckte du? Eller var det krångligt eller kändes det bra förberett?

ELIN: Min skola tyckte jag var väldigt förberedd på den här övergången till att vi ställde om det snabbt till digital undervisning eftersom vi hade övat tillsammans i skolan. Under den här tiden när de inte riktigt visste vad som skulle hända så övade vi tillsammans på lektionerna hur det skulle fungera, och så kom det in IT och lärde oss lite hur det fungerade att ha skola på datorn. Så min skola var väldigt förberedd, vilket var väldigt skönt för oss, för att då blev det

inte som en chock, att vi inte visste vad vi skulle göra när vi var hemma. Så det funkade väldigt bra.

ERIKA: Mm, så ni fick träna tillsammans helt enkelt.

ELIN: Mm, precis.

ERIKA: Just det. Fanns det någonting som du ändå tyckte var lite så här krångligt bara när det handlade om själva den här undervisningen digitalt då?

ELIN: Självklart var det krångligt till en början så här med ljud och när man skulle ha sin mikrofon på och var man skulle vara, för många olika lärare använde olika typ hemsidor och sånt. Men för det mesta funkade det bra eftersom vi hade väldigt mycket kommunikation med lärarna. Och de skrev allting, vad vi skulle göra och så, så det funkade bra.

ERIKA: Just det. Så du känner att kommunikationen från lärarna till er som elever, den var tydlig och lätt att ta till sig?

ELIN: Ja, den var väldigt tydlig.

ERIKA: Mm, vad bra. Jag tänker då just med den här situationen av att faktiskt sitta hemma och jobba genom den här datorn och få undervisning på det sättet, vad är det du tycker har fungerat bra för dig också med tanke på att du har dyslexi?

ELIN: Mm, jag har väldigt mycket tyckt om det här upplägget av lektionerna. Exempelvis ibland får man texter som man ska läsa, och då har jag haft tillgång till att ha min egen tid, ha lugn och ro, vilket gör att jag mer får in vad som står i texten när jag sitter själv och känner mig inte alls stressad. Så det har varit väldigt skönt för mig. Och sen tyckte jag att

det har varit skönt att vi har haft en planering som man ska kunna titta på, och att ja, jag har kunnat gå tillbaks till den och kunnat fokusera på exakt vad jag ska göra och kunnat känt att jag inte blir stressad på grund av dyslexin. Eftersom att jag har kunnat gå tillbaks och kolla lite och kunnat tagit min egen tid till att läsa, och kunnat ta de här som läser upp texterna för mig så det inte stör någon annan.

ERIKA: Mm. Det låter lite som att det ... alltså jag tänker den här då kanske friheten, hur man kan disponera sin egen tid, men också att du kan använda dina digitala hjälpmedel då, på det sätt som du tycker att du behöver, utan att ta hänsyn till någon annan, att det har varit bra.

ELIN: Mm, precis.

ERIKA: Men är det också så, jag tänker det som du också säger, det här med att du har kunnat titta på en tydlig planering, att det också har varit till hjälp?

ELIN: Ja, det har verkligen varit till hjälp. För då, jag tror det har underlättat för både elever och lärarna, eftersom att de inte får lika mycket frågor som de kanske får i klassrummet, eftersom att de går igenom allting och sen skickar de ut den här instruktionen. Vilket också blir lätt för mig som har dyslexi, att de först pratar om planeringen, och sen så kan man gå tillbaks. Vilket är väldigt bra för mig.

ERIKA: Mm. Just det, så det har blivit så extra tydligt egentligen då.

ELIN: Mm, precis.

ERIKA: Ja, men vad intressant. Är det någonting som du tycker har varit svårare med det här sättet att få undervisning, om du jämför med hur det är att få undervisning i klassrummet?

ELIN: Ja, jag har tyckt att det har varit väldigt svårt att formulera frågor exempelvis till läraren. Om jag har en fråga till matematik, så är det på mitt sätt väldigt mycket lättare att förmedla det i tal än att faktiskt skriva ner. Då kanske det har tagit tid för mig att faktiskt skriva så att läraren ska kunna förstå frågan. Så det har varit ganska problematiskt med själva dyslexin, att man inte har kunnat, på det sättet, prata med läraren, utan man har fått formulera sina frågor i skrift. Men vissa lärare har alltid haft ett klassrum då så man ska kunna gå in i och ställa frågor. Så det har varit väldigt bra för mig. Och sen kan det ha varit svårt om en lärare har skickat ut en instruktion och inte förklarat instruktionen, utan att jag bara har fått läsa den, vilket kan ha blivit problematiskt för mig, för då kanske jag glömmer saker och lägger ner mer fokus på att faktiskt läsa instruktionen än att göra själva uppgiften. För att för mig så kan det ta ganska lång tid att förstå en instruktion och förstå en text i stället för att någon förklarar för mig.

ERIKA: Ja, just det. När du har fått det skriftligt så har du fått lägga väldigt mycket mer tid då på att försöka ta till dig och förstå vad betyder den här skriftliga instruktionen, än vad du kanske sen kan lägga på uppgiften.

ELIN: Mm. För det har varit bra att vi har fått en skriftlig instruktion, men det är bra då om läraren beskriver innan eller läser upp den för klassen.

2020-08-28

- ERIKA: Just det, så det är bra för dig att få både och:et egentligen.
- ELIN: Mm, precis.
- ERIKA: Ja, just det. För jag tycker det låter lite som att det som du tycker har varit bra, det har varit den här väldigt tydliga strukturen och när man har kunnat har också den här digitala, eller ja, vad man ska säga, du får den här livebeskrivningen och genomgången.
- ELIN: Mm, precis.
- ERIKA: Men att det behövs för att du ska kunna tillgodogöra dig det som kommer skriftligt sen. Förstår jag dig rätt då?
- ELIN: Mm, precis. Precis så.
- ERIKA: Mm, just det. Men är det också så att lärare har gjort lite olika då, att en del har man bara kunnat ställa frågor till skriftligt och andra har man kunnat träffat i det här digitala klassrummet?
- ELIN: Ja, det har varit väldigt olika. Så det har varit skönt för mig när läraren har kunnat ... att man har kunnat haft tillgång till att kanske ringa den och förklara sin fråga, eller att den har varit i ett möte då så man kan gå in i själv. Och vissa lärare har haft så att man kan ... alltså att man får skriva sina frågor. Så det har varit skönare för mig om de har varit med på lektionen, ett sätt att man kan gå in och prata med dem.
- ERIKA: Mm, tror det hade varit bra om de också hade gjort på det sättet då, att du hade kunnat ställa frågan muntligt på det ena eller andra sättet.

- ELIN: Ja, precis. Ja.
- ERIKA: Mm. Finns det någonting som du har saknat, förutom det som vi har pratat om nu då, just det här med att kunna ta allting muntligt? Men finns det mer saker som du har saknat i undervisningen när den har skett på distans på det här sättet?
- ELIN: Alltså självklart har jag saknat det här med att kommunicera med sina klasskompisar, att kunna prata om ämnet så, men vi har fortfarande gjort det. Så det är faktiskt inte så mycket som jag har saknat mer än just sällskapet. Ja, inte så mycket i undervisning i alla fall.
- ERIKA: Nej, utan då är det mer det sociala sammanhanget, att man har sina klasskompisar.
- ELIN: Mm, precis. Och det här med att läraren kanske inte alltid har haft tillgång till att prata med en. Det är det jag har saknat mest.
- ERIKA: För jag tänker också, för en del elever som vi har pratat med som har beskrivit att det blir ganska många inlämningsuppgifter. Att man ska på något sätt, i och med att man gör en uppgift, bekräfta att man har varit delaktig i lektionen. Har det varit så för dig också och hur har du löst det då? Jag tänker just när det är läs- och skrivsvårigheterna som är utmaningen.
- ELIN: Det har varit svårt för mig i många uppgifter. Vi har faktiskt haft väldigt mycket grupparbeten, vilket har ändå varit skönt för mig, för då har jag kunnat prata med andra klasskompisar, så de kanske har kunnat förklara saker för

mig som jag kanske ... som jag bara hade haft själv om jag inte hade haft någon att prata med. Men det har varit ganska stressigt att kunna ... att man får en uppgift själv och det här med att formulera frågorna. Vilket har kunnat tagit ganska lång tid för mig att kunna komma i gång, eftersom att jag inte har haft det här stödet att kunna prata med någon lärare. Men mina lärare har varit väldigt ... att de har vetat om min dyslexidiagnos, så de har frågat mig väldigt mycket om jag har några frågor eller om det är någonting som har varit oklart. Ja, så det har funkat bra för mig.

ERIKA: Mm, just det. Så de har ändå ... ja, men de har sett till att du har fått en extra chans, så att säga, att ställa dina frågor åt dem, också det har [?? 0:10:49] gett dig den tiden att svara.

ELIN: Ja, och sen under den här perioden så har jag faktiskt lärt mig väldigt mycket om att jag faktiskt har rätten att få hjälp och om jag skriver till en lärare att jag inte tycker att den är dyslexianpassad, själva uppgiften, eller om jag tycker att det var en krånglig instruktion, så har jag skrivit till den, vilket har gjort att de faktiskt har hjälpt mig mycket bättre.

ERIKA: Mm, just det. Så du känner att du har ändå kommit till det där att bli tydlig i att ”det här är mitt behov” och att kunna ställa lite krav också då.

ELIN: Precis.

ERIKA: Just det. Mm, är det något av det som du tycker har varit bättre nu under den här perioden som du tänker att det här skulle skolan kunna ta med sig, dra lärdomar av och ta med sig och göra något av även när vi har undervisning på plats i skolan, så att det skulle gynna ditt lärande?

ELIN: Mm, för mig så har det här med digital undervisning funkat väldigt bra, och det man skulle kunna göra är att varva den här digitala undervisningen med den vanliga undervisningen i skolan. Så exempelvis har jag haft redovisningar där jag har känt att jag har kunnat varit hemma och jag har kunnat slappna av, och att det har varit mer fokus på att faktiskt göra det som ska ... jag ska göra, och det har varit mycket skönare för mig att redovisa. Jag hade exempelvis en redovisning i engelska där jag blev lite förvånad av mig själv, att jag faktiskt kunde göra så bra ifrån mig, för att då fokuserade jag mer på själva engelskan än att jag var stressad. Så det skulle man kunna varva det med. Och sen just de som kanske har en diagnos eller behöver hjälp, så är det väldigt bra att kunna ha möten med lärare. Så under den här tiden så har jag själv bokat in digitala möten, vilket har blivit väldigt skönt. Och det skulle man ändå kunna göra i skolan också. Vilket kanske gör det lättare för både eleven och läraren att kunna ha möten. För det blir lite krångligt om fler elever ska ha möten ansikte mot ansikte.

ERIKA: Just det, att det är lättare att hinna.

ELIN: Precis.

ERIKA: Just det, precis.

ELIN: Ja.

ERIKA: Mm, för jag tänker då det som du beskriver, för då har det varit ... alltså det har känts som en lättnad för dig om du har kunnat göra den muntliga redovisningen digitalt.

- ELIN: Ja, och precis, och det är lättare att alla får lika utrymme också just med den här digitala, för det blir faktiskt mer fokus på att det är en uppgift som ska göras än att man ska bli stressad. Och jag har känt mer att jag kan ta för mig i diskussioner och sånt, så man skulle kunna blanda in det här också, om en person tycker det är jobbigt att till exempel redovisa.
- ERIKA: Just det. Vad är det som gör den skillnaden, tror du, att man känner sig mer avslappnad och fokuserad på uppgiften om man får göra det digitalt än om man får göra det i ett klassrum?
- ELIN: I klassrummet så är det väldigt mycket intryck och mycket människor, och man kan ofta tänka på att man inte vill göra något fel, eller man vill inte säga någonting fel. Men när man sitter bakom sin skärm så tänker jag i alla fall inte på alla människor som lyssnar, utan jag tänker mer på mig själv och vad jag vill åstadkomma med, ja, samtalet eller redovisningen.
- ERIKA: Mm, så du kan fokusera på uppgiften och kan tänka bort publiken helt enkelt.
- ELIN: Ja, precis.
- ERIKA: Mm, just det. Mm, hur skulle det påverka din skolvardag, tänker du, om det infördes, jag tänker, de har sakerna som du då tycker det här har varit positivt? Hur skulle det vara för dig då, att få undervisning på plats i skolan igen då, men kanske med några digitala inslag?

ELIN: Det hade varit jättebra för mig eftersom jag har märkt hur bra det faktiskt funkar att gå i skolan på det här viset, och om man skulle varva båda sakerna så hade det varit väldigt positivt. För jag har märkt exempelvis här hemma att jag har höjt mig i vissa saker som ... eftersom att jag inte har blivit stressad eller glömt bort vad jag ska säga, och just det här med att alla kanske får mer jämlikhet. För de som kanske inte tycker om att redovisa men ändå kan sitt ämne så blir det lättare för dem än att faktiskt stå framför en publik.

ERIKA: Mm, just det.

ELIN: Så det hade varit jättebra för mig.

ERIKA: Mm. Nu kommer vi nästan ... jag tänker, nästa fråga är lite inne på det som du har sagt nu, men vad skulle du önska att din skola och dina lärare drar för lärdomar av den här perioden med distansundervisning?

ELIN: Jo, men det är det här med att alla faktiskt är olika och alla kanske fungerar på olika sätt, och därför kan det vara skönt för vissa att ja, faktiskt redovisa via skärm. Och vi har även haft så här grupprum som man har kunnat gått in med sina kompisar. Och det skulle man också kunna göra i skolan. Ja, då har man ändå varandra nära varandra, men det blir lite ett annat fokus på uppgiften än om man sitter tillsammans. Det blir mer ... Ja, och sen så skulle man kanske kunna ha digital undervisning någon gång i veckan eftersom det visar sig att det funkar för bra. Nu vet jag inte hur det är för alla, men i alla fall i min skola så har det funkat väldigt bra.

- ERIKA: Just det, så en variation tänker du skulle kunna vara gynnsam?
- ELIN: Mm. Och det här med att lärare kan boka möten, vi [?? 0:16:11] elever digitalt. Och ja.
- ERIKA: Finns det några lärdomar som du själv har dragit under den här perioden och som du tänker ”det här, det här tar jag med mig” och kommer att agera utifrån i fortsättningen och i framtiden?
- ELIN: Ja, jag har själv vågat ta för mig mer, och det hoppas jag att jag kan lära mig i själva klassrummet också. Att ja, kunna ta för mig och faktiskt våga säga det som jag tror att jag kan. Och någon lärdom som jag också måste lära mig som jag har märkt kan ta över lite är att sätta en gräns när skolan är klar. Exempelvis om jag sitter hemma så har det blivit att man aldrig lämnar sin skolbänk nästan, för att det är den man har, och därför är det väldigt viktigt att sätta en gräns på hur mycket man faktiskt får plugga. För det kan ofta bli för mycket, och då kanske jag ska fokusera på annat, som sömn [?? 0:17:02] eller sånt.
- ERIKA: Mm, just det.
- ELIN: Och sen har jag även lärt mig att jag ska ta för mig mer och känna att jag kan fråga om hjälp mer till lärarna och känna att min dyslexidiagnos ska kunna ... det ska inte kunna vara ett hinder att jag har dyslexi, utan jag ska kunna säga att det är faktiskt ... att jag faktiskt har ... eller att jag ska kunna få den hjälp jag behöver, och om någonting inte känns dyslexianpassat så ska jag kunna säga det till läraren.

- ERIKA: Mm, att du känner att det är en rättighet som du har lite mer.
- ELIN: Ja, precis.
- ERIKA: Mm, det låter som väldigt bra lärdomar måste jag säga. De kommer vara till stor nytta för dig, eller hur?
- ELIN: Mm.
- ERIKA: Ja, jätteintressant, det som du har delat med dig av. Jag tror att det är många som kan känna igen sig, och jag tänker också att det är saker som jag tänker att skolan också har mycket att lära av, det som du har upptäckt under de här månaderna som har varit. Så tusen tack, Elin, för att du var med och delade med dig av de erfarenheterna.
- ELIN: Ja, tack själv.
- ERIKA: Så jag önskar dig lycka till då, det år som är kvar på din gymnasieutbildning.
- ELIN: Mm, tack så mycket.
- ERIKA: Och jag vill också säga till dig som har lyssnat att du kan gå in på vår webbplats spsm.se, där du kommer hitta fler avsnitt av podden, och där det också finns elever då i de här poddarna som berättar om hur de tycker att den här perioden av distansundervisning har varit och vad det finns för lärdomar att dra av den. Och på den här webbplatsen så hittar du också mer information om vår myndighet och det stöd som vi ger till skolor, förskolor och vuxenutbildning. Tack så mycket.

INFORÖST: Tack för att du lyssnat på Specialpedagogiska skolmyndighetens podd. Fler avsnitt kan du hitta på vår webbplats och där poddar finns. Om du vill veta mer om oss och vilket stöd vi erbjuder, gå in på vår webbplats, spsm.se. Följ oss även på Facebook, Twitter och Instagram.